

Kärkihanke 3: Nopeutetaan siirtymistä työelämään (YO)

A) OPISKELIJAVALINTOJEN UUDISTAMINEN

Opiskelijavalintojen uudistamistoimenpiteet tulee raportoida alakohtaisesti. Raportoinnissa voi käyttää OKM:n ohjauksessa käytettävää alaluokittelua:

- Kasvatusalat
- Terveys- ja hyvinvointialat
- Taiteet ja kulttuurialat sekä humanistiset alat
- Yhteiskuntatieteet ja palvelualat
- Liiketalous, hallinto ja oikeustieteet
- Luonnontieteet
- Tietojenkäsittely ja tietoliikenne sekä tekniikan alat
- Maatalous- ja metsätieteelliset alat
- Hammaslääketiede
- Lääketiede

1. Mitä toimenpiteitä olette tekemässä korkeakoulutasoisesti ja alakohtaisesti valintakoemenettelyjen kehittämiseksi, erityisesti liittyen pitkäkestoista valmentautumista vaativista pääsykokeista luopumiseen kullakin alalla? Miten korkeakoulujen välinen alakohtainen yhteistyö on edennyt?

2. Miten siirto-opiskelijoiden, koulutusalan vaihtajien valintamenettelyiden kehittäminen etenee? Miten aikuisten tutkintoon johtavan koulutuksen valintamenettelyjä kehitetään?

3. Onko korkeakoulussa käynnissä uutta valintakokeisiin liittyvää tutkimusta tai valintamenettelyihin liittyvää arviointia?

Ohjauksen ala: Taiteet ja kulttuuri

Taideyliopiston vastaukset kysymyksiin ovat:

KYSYMYS 1.

Taideyliopiston valintoihin ei voi valmistautua valmennuskursseilla, eivätkä valinnat itsessään edellytä esim. pääsykoekirjallisuuden lukemista. Taidealojen valintoihin valmentaudutaan yleensä pitkäjänteisesti taidetta harrastamalla. Taidealojen erityisluonteesta johtuen Taideyliopiston opiskelijavalinnat perustuvat hakijoiden osaamiseen ja koulutettavuuteen.

Taideyliopisto arvioi joka vuosi opiskelijavalintojen prosessia ja kehittää valintoja arvioinnin perusteella. Hyödynnämme valinnoissa jatkossa entistä enemmän digitaalisia menetelmiä, mm. taiteellisten näytteiden antamista etänä. Pohdimme myös, voisiko taidealoilla hyödyntää soveltuvin osin ylioppilaskirjoitusten tuloksia.

Taideyliopiston koulutustarjonta on suurelta osin ainutlaatuista Suomessa, joten alakohtaista valintakoe yhteistyötä muiden yliopistojen kanssa ei juuri voi kehittää. Valintayhteistyötä ollaan tällä hetkellä tarkastelemassa lähinnä Tampereen yliopiston teatteritaiteen tutkinto-ohjelman kanssa.

Taideyliopisto on linjannut vastikään aiemmin opitun tunnistamisen periaatteet entistä joustavammiksi. Taidealojen erityisestä luonteesta johtuen Taideyliopisto ei voi merkittävästi kehittää koulutusalan vaihtamisen linjauksia, vaan normaali valintaväylä on käytössä jatkossakin. Taideyliopiston opiskelija voi kuitenkin hakea koulutusalan vaihtamista yliopiston sisällä. Taideyliopistossa ei ole varsinaista avoimen yliopiston linjaa aikuisopiskelijoille. Tohtorivalinnoissa hyödynnetään digitaalista Decision Desk -hakualustaa.

Taideyliopisto on yhdessä Aalto-yliopiston ja Lapin yliopiston kanssa käynnistänyt taidealojen valintojen selvitys- ja kehittämisyhdistyksen. Yhteistyö tähtää mm. valintakäytäntöjen vertailuun ja hyvien käytäntöjen leviämiseen, valintojen keventämiseksi ja -kokemusten jakamiseen sekä sähköisten alustojen kehittämiseen. Yhteinen valintaseminaari on myös suunnitteilla. OKM myönsi erityisavusta korkeakoulujen kehittämishankkeisiin, ja taidealojen valintojen kehittämisyhdistys on osa valtakunnallista opiskelijavalintojen uudistamishanketta.

Sibelius-Akatemia on yhtenäistänyt kahden tohtorikoulunsa tohtorivalintoja (vuodesta 2018 alkaen) siten, että on vain yksi haku.

Taideyliopistossa on kokeiltu uusia valintakokeiden järjestämisen muotoja erityisesti kansainvälisten hakijoiden valintaprosessin helpottamiseksi. Näihin kuuluvat videotallenteen ja etäyhteyden kautta Singaporessa tapahtuva opiskelijavalinta, jolloin saadaan lyhennettyä tai kokonaan korvattua Suomessa tapahtuva valintakoe. Esikarsintaa on lisätty (mm. videotallenteen perusteella) ja siten vähennetty valintakokeisiin osallistuvien määrää ja lyhennetty valintakoetta. Tehdyn arvioinnin perusteella uudet valintakoemuodot ovat yksinkertaistaneet prosessia ja madaltaneet hakemisen kynnyksen. Kehittämistyö jatkuu edelleen.

KYSYMYS 2.

Taideyliopistolla ei ole käytössä erillistä siirto-opiskelijahakua yliopiston ulkopuolelta hakeville. Taidealoilla siirto-opiskelijahaku on haastavaa, sillä sisäännotot ovat hyvin pieniä ja yliopistotasoista taideopetusta on vähän tarjolla. Taideyliopiston ohjeistus on, että toisessa korkeakoulussa opiskelevat suorittaisivat ensin aloittamansa korkeakoulututkinnon valmiiksi ja hakisivat sen jälkeen Taideyliopiston maisterivaiheen opintoihin.

Taideyliopistossa on luotu joustavat akatemioiden väliset siirtymäkäytännöt sekä kehitetty akatemioiden sisäistä koulutusohjelman vaihtamisen prosessia. AHOT-menettelyllä varmistetaan, että opiskelijat pystyvät suorittamaan opinnot tavoiteaikaa nopeammin, mikäli heillä on tutkintoon soveltuvaa aiemmin hankittua osaamista tai opintosuorituksia.

KYSYMYS 3.

Taideyliopistossa on kehitetty ja otettu käyttöön yhteinen hakijapalautekysely, jonka tuloksia hyödynnetään vuosittain hakuprosessin kehittämisessä. Koulutusohjelmakohtaisten valintaprosessien sujuvuutta arvioidaan vuosittain. Arvioinnin perusteella päätetään, miten käytäntöjä ja valintakokeita kehitetään.

B) TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA KORKEA-ASTEEN KOULUTUKSEN VÄLISEN YHTEISTYÖN LISÄÄMINEN

4. Mitä uusia yhteistyökäytäntöjä korkeakoululla on toisen asteen kanssa? Valmisteleeko korkeakoulu uusia

yhteistyömalleja toisen asteen kanssa?

5. Tarjoaako korkeakoulu avoimen korkeakouluopetuksen lisäksi muita mahdollisuuksia toisen asteen opiskelijoille? Miten toisen asteen opiskelijat huomioidaan avoimen tarjonnassa?

Taideyliopiston vastaukset ovat:

KYSYMYS 4.

Taideyliopistolla on pistemäistä yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten kanssa. Taideyliopiston Sibelius-Akatemia järjestää nuorisokoulutusta lahjakkaille lapsille ja nuorille yliopiston valtakunnallisena erityistehtävänä.

Taideyliopisto tekee suunnitelmallista yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten kanssa myös kehittämällä ja järjestämällä valtakunnallista täydennyskoulutusta huomioiden erityisesti oppilaitosten ajankohtaiset muutoshaasteet ja henkilöstön uudet osaamistarpeet.

Musiikkialalla on käynnistetty ammatillisen musiikkikoulutuksen yhteistyöfoorumi, jossa on mukana kaikkien koulutusasteiden edustajat. Yhteistyöfoorumin toteuttama tiedonkeruu ja seminaarit pyrkivät lisäämään ymmärrystä musiikin alueellisista ekosysteemeistä sekä tuottamaan tietoa, jonka pohjalta voidaan kehittää kansallisella tasolla ammatillisen koulutuksen opintopolkua ja helpottaa opiskelijoiden etenemistä tärkeiden nivelvaiheiden läpi. Taideyliopiston Sibelius-Akatemia toimii foorumin puheenjohtajana vuonna 2017.

Taideyliopisto tekee suunnitelmallista yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten kanssa myös kehittämällä ja järjestämällä valtakunnallista täydennyskoulutusta huomioiden erityisesti oppilaitosten ajankohtaiset muutoshaasteet ja henkilöstön uudet osaamistarpeet.

KYSYMYS 5.

Toisen asteen opiskelijat voivat osallistua Avoimen kampuksen avoimen yliopiston kursseille. Pohdinnassa on ollut myös avoimen yliopiston kurssitarjonnan lisääminen Kansallisoopperan balettioppilaitoksen oppilaille.

Sibelius-Akatemian nuorisokoulutus mahdollistaa ammattiopintoihin tähtääville toisen asteen opiskelijoille täsmäkoulutusta erityisesti niillä aloilla, joissa opintomahdollisuudet muualla ovat rajalliset ja saattavat muodostua esteeksi korkea-asteen opintoihin pääsulle. Nuorisokoulutuksen tavoitettavuutta on parannettu uudella Suomen Kulttuurirahaston tukemalla toimintamuodolla, jossa koulutusta järjestetään eri puolilla Suomea, yhteistyössä paikallisten oppilaitosten kanssa.

C) DIGITAALISET OPPIMISYMPÄRISTÖT, VERKKO-OPETUS-TARJONTA JA DIGITAALINEN KOULUTUSYHTEISTYÖ JA DIGIPEDAGOGINEN OSAAMINEN

6. Miten kehitätte digitaalisia oppimisympäristöjä?

7. Minkälaista yhteistä tai vastavuoroisesti järjestettyä opintotarjontaa ja yhteistä oppimateriaalituotantoa korkeakoulullanne on muiden korkeakoulujen kanssa?

8. Miten opettajien ja muiden toimijoiden digipedagogista osaaminen arvioidaan ja kehitetään? Mikä tahoo vastaa (digi)pedagogiikan kehittämisestä?

9. Mitä toimenpiteitä korkeakoululla on kaikille avoimen opintotarjonnan luomiseksi esimerkiksi erityisesti toisen asteen opiskelijoiden käyttöön?

Taideyliopiston vastaukset ovat:

KYSYMYKSIÄ 6.

Taideyliopisto on ollut uranuurtaja taidealan etä-, verkko- ja monimuoto-opetuksessa kaikilla tutkintotasoilla. Taideyliopiston Sibelius-Akatemia on edelläkävijä kansainvälisen musiikin etäopetuksen kehittämisessä mm. Distance learning -hankkeen puitteissa. Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat olleet mm. Shanghai Conservatory of Music, Manhattan School of Music ja Cleveland Institute of Music. Vuonna 2017 projekti laajeni OKM:n tavoitteiden mukaisesti digitaalisen oppimisen kehittämishankkeeksi. Hankkeeseen rekrytoitiin erikoissuunnittelija, jonka avulla käynnistettiin Taideyliopiston digitaalisen oppimisen strategian valmistelu. Vuonna 2016 pidettiin 14 etäopetussessiota ja kaksi opetustilanteen kaltaista demoa.

Taideyliopiston intranetissä on ollut jo vuosia mahdollista jakaa kurssisisältöjä ja luoda uusia verkko-opetusympäristöjä. Jatkossa kehitämme kärkihankkeiden yhteydessä digiosaamista ja verkko-opetustarjontaa muiden korkeakoulujen kanssa. Digipedagogiikkaa tullaan kehittämään erityisesti Avoimella kampuksella, joka vastaa Taideyliopiston yliopistopedagogiikan ja yhteisten opintojen kehittämisestä. Digipedagogiikka on jatkossa myös osa Taideyliopiston opettajakunnalle tarjottavia taideyliopistopedagogisia opintoja.

Digitaalisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen on myös oleellisena kokonaisuutena mukana OKM:lta 28.2.2017 haetussa erityisavustuksessa korkeakoulujen opettajankoulutuksen kehittämishankkeisiin. Digitaalisia oppimisympäristöjen hyödynnetään erityisesti opetuksen kehittämisen välineenä ja uusien luovien sisältöjen rakentamisessa.

Digipedagogiikan kehittäminen mobiiliympäristöissä on ollut vuosia keskeinen kehittämiskohde Sibelius-Akatemian musiikkikasvatuksen koulutuksessa. Mobiiliteknologian jalkauttamista on tapahtunut myös Taideyliopiston opintopalveluissa, joissa on kehitetty uusien opiskelijoiden ohjemateriaalista mobiiliversio ja tutorial-videoita.

Sibelius-Akatemian DocMus-tohtorikoulussa on pilotoitu opetusta, jossa tohtoriopiskelijoiden taiteellisten projektien tallenteita käytetään e-portfolion rakentamiseen. Portfolioiden ja digitaalisten oppimisympäristöjen kehittämiseen liittyy myös vuoden 2016 lopulla alkanut kansainvälinen Renew-hanke, jonka tavoitteena on kehittää opettajien ja opiskelijoiden työelämävalmiuksia sekä portfolio-osaamista. Hankkeessa ovat Sibelius-Akatemian lisäksi hankkeessa mukana Det Jyske Musikkonservatorium (Tanska), Hogeschool der Kunsten Den Haag (Hollanti), Guildhall School of Music and Drama (Iso-Britannia), Norges Musikkhøgskole (Norja) sekä AEC (Association Européenne des Conservatoires).

Teatterikorkeakoulussa on vuonna 2017 käynnistynyt Vuorovaikutteisuus esityssuunnittelussa (VES) -projekti, jonka tarkoituksena on tutkia uusien ajassamme ilmenevien teknologisten ilmiöiden vaikutusta taiteellisiin sisältöihin sekä taidekoulutuksen oppimissisältöihin ja oppimisympäristöihin. Hanke on olennainen osa Valosuunnittelun ja äänen koulutusohjelmien sisällöllistä kehityskeskustelua ja sen puitteissa järjestetään seminaareja ja työpajajaksoja.

Teatterikorkeakoulussa on myös vuosina 2015-2017 käynnissä projekti, jonka tavoitteena on 2000-luvun alusta alkaen julkaistujen verkko-oppimateriaalien siirto uudelle julkaisualustalle. Samalla materiaalien sisällöt ja ulkoasut uudistetaan. Osa materiaaleista on verkossa vapaasti luettavissa. Teatterikorkeakoulu osallistuu aloitteellisesti Sörnäisten kampuksen tilojen, käytettävyyden sekä synergian suunnitteluun myös digitaalisen oppimisympäristön kehittämisen osalta.

Kuvataideakatemiassa sopimuskauden 2017-2020 uusia opetusalueita on taide ja teknologia. Vuonna 2016 käynnistettiin taide ja teknologia -opintokokonaisuuden valmistelu.

KYSYMYKSIÄ 7.

Taideyliopisto on aktiivisesti mukana valtakunnallisessa julkaisu- ja oppimateriaalituotannossa Avoimen kampuksen kautta, jossa tuotetaan oppimateriaalia erityisesti maisterintutkinnon jälkeiseen osaamisen kehittämiseen. Materiaalin tavoitteena on tukea koulutuksellista jatkumoa laajasti perusopetuksesta yliopistotasolle. Uutena alueena on parhaillaan valmisteilla olevat taidealojen erikoistumiskoulutukset, joita on tulossa sekä osallistavan ja soveltavan taiteen asiantuntijakoulutukseen että yhdyskuntasuunnittelun ja rakentamisen taideasiantuntijakoulutukseen.

Erikoistumiskoulutusten suunnittelussa ja toteutuksessa tehdään suunnitelmallista ja laajaa yhteistyötä sekä kaikkien taidealojen korkeakoulujen että työ- ja elinkeinoelämän kanssa. Taideyliopisto tekee laajaa kehittämissyhteistyötä Avoimen kampuksen kautta kaikkien korkeakoulujen kanssa ja on säännöllisessä kehittämissyhteistyössä koko ammattikorkeakouluverkoston kanssa.

Taideyliopiston Teatterikorkeakoululla on pitkä yhteistyön ja yhteisopetuksen suhde Aalto Arts/ELOn kanssa. Yhteistyötä ja erityisesti yhteisopetusta sujuvoittamaan on yliopistojen välille tehty vuonna 2011 alustasopimus ja siinä sovittu tarkemmin yhteistyön menettelytavoista ja kustannusten jakamisesta. Vastaavanlaista yhteistyömallia ollaan kehittämässä Tampereen yliopiston Näтын kanssa, yhtenä vaihtoehtona tulevaan yhteistyöhön, jota toki erillisissä projekteissa on jo ennenkin.

Tohtorikoulutuksessa tehdään myös yhteistyötä mm. Aalto-ARTSIN Elokuva- ja lavastustaiteen laitoksen kanssa.

KYSYMYKSIÄ 8.

Taideyliopistolle perustetaan vuonna 2017 digitaalisen oppimisympäristön strateginen ohjausryhmä. Käytännössä kyseessä on e-oppimisen toimijoita yhteen saattava kehittämissyhmä, joka innovoi oppimisalustoja, välineitä ja työkaluja, jakaa hyviä käytäntöjä ja ideoi uusia kehityssuuntia. Akatemiakohtaiseen digipedagogiikan kehittämiseen perustetaan kolme tiimiä.

Digipedagogiikkaa kehitetään sekä taidealojen asiantuntijuutta yhdistäen, että vuorovaikutteisessa yhteistyössä muiden yliopistojen ja digialaa kehittävien yritysten, mm. pelikehittäjien kanssa (yhteistyökumppanina digialan kehittämisspilottissa korkeakoulujen opettajankoulutuksen kehittämishankkeessa).

D) OPINTOJEN YMPÄRIVUOTISTAMINEN

10. Onko korkeakoulussa tulevana kesänä aiempaa enemmän mahdollisuuksia suorittaa opintoja kaikilla aloilla?

11. Miten korkeakoulu huolehtii ympärivuotisesta opintotarjonnasta siten, että opiskelija voi suorittaa opintoja joustavasti? Kuinka laajasti järjestätte eri aloilla tutkinto-opiskelijoille ajan ja paikan suhteen joustavia opintoja, esimerkiksi verkko-opintoja ja intensiivikursseja?

Taideyliopiston vastaukset ovat:

KYSYMYKSIÄ 10.

Taideyliopisto järjestää vuonna 2017 kolme kahden viikon mittaista yhteisten opintojen jaksoa. Näiden jaksojen yhteydessä on mahdollista suorittaa kesäopintoja. Myös akatemit järjestävät kursseja kesäisin. Taideyliopiston opiskelijat hyödyntävät myös alansa kansainvälisiä kursseja kesäisin. Taiteen opiskelun, taiteellisen työn ja henkilökohtainen opetuksen erityislaatuudesta johtuen perusopintoja ei yleensä voida järjestää kesällä. Taideyliopiston Avoin kampus voi kuitenkin järjestää myös kesäopetusta.

Taideyliopiston kesäopintojen tarjontaa kehitetään myös avoimen yliopiston ja täydennyskoulutuksen kautta.

KYSYMYKSIÄ 11.

Taideyliopisto lisää Avoimen kampuksen kautta mm. mahdollisuuksia teoreettisten opintojen suorittamiseen lukukausittain. Ympärivuotista verkko-opetusta kehitetään yhdessä valtakunnallisten kärkihankkeiden myötä mm. yhteisten tohtoriopintojen alueella.

E) MUUTA

12. Mitä muita toimenpiteitä on meneillään tai harkitaan työelämään siirtymisen nopeuttamiseksi?

13. Millaisia toimenpiteitä on meneillään erityisesti työssä aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen parantamiseksi?

14. Mitä tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä haasteita korkeakoulu on tunnistanut kärkihanke 3 teemojen toimenpiteissä, erityisesti opiskelijavalinnoissa eri aloilla? Millaisilla toimilla korkeakoulu edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta asiakohdissa A-E?

Taideyliopiston vastaukset ovat:

KYSYMYKSIÄ 12.

Taideyliopiston opiskelijat valmistuvat aiempaa nopeammin. Olemme korostaneet sisäisissä tulosneuvotteluissa määrällisten kandidaatti/maisteri/tohtoritavoitteiden saavuttamisen tärkeyttä. Kaikki akatemit ovat panostaneet opintojen ohjaukseen. Opiskelijoiden läpivirtaus on parantunut. Vuonna 2016 Taideyliopisto saavutti kaikki tutkintotavoitteensa. Myös Avoimen kampuksen kautta vahvistetaan opiskelijoiden työelämävalmiuksien ja työelämätaitojen kehittämistä.

KYSYMYS 13.

Taideyliopisto on laajentanut ja sujuvoittanut työssä aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen käytäntöjä.

KYSYMYS 14.

Taideyliopistossa on juuri valmistunut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jota valmisteltiin akatemioiden aikaisempien suunnitelmien, kyselyaineiston ja tilastotiedon pohjalta. Suunnitelma sisältää tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen opiskelu- ja työympäristän edistämisen periaatteet ja toimintatavat, selvityksen nykytilanteesta sekä painopistealueet, tavoitteet ja toimenpiteet.

Yliopistoon nimitetään tasa-arvotyöryhmä, tasa-arvovastaava sekä yksikkökohtaiset tasa-arvoyhdyshenkilöt.

Taideyliopistossa toimii myös opiskelijoiden hyvinvointityöryhmä, joka käsittelee myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioita.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman valmistelun yhteydessä on tunnistettu mm. se, että Taideyliopiston valinnoissa tulisi kehittää kulttuurisensitiivisyyttä. Haasteeksi on myös tunnistettu joillakin aloilla valintaraatien sukupuolijakaumat ja valintojen kulttuurisidonnaisuus.